

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. III. De Electione, Denuntiatione, ac Depositione Romani Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

mae stabiliter fixit, Episcopatuque Romano immortuus, Pontificatum universalem ei conjunxit. Indeque Romana à Patribus agnoscitur tanquam prima Sedes, Petri Cathedra, Caput omnium Ecclesiarum &c.

^{52.} Nihilominus *Driedo, Canus, Suarez, Bel-*
larminus & passim Recentiores contra Nonnullos, signanter *Soto 4. d. 24. q. 2. art. 5.*, censent probabilissimum, quod hic etiam intercessit voluntas & iustio Christi, ex qua Petrus Romae Sedem fixerit, ibique usque ad mortem tanquam Romanus & summus Pontifex resederit. Quod insinuat *Marcellus 1. Diss. 1. ad Episcopos per Antiochiam constitutos*, & refertur c. *Rogamus 24. q. 1. Eius* (inquit) *Sedes primitus apud vos fuit, qua postea iubente Domino Romam translata est.* Christi quoque voluntas de Sede Romae firmanda colligitur ex eo, quod voluerit (ut Patres testantur) Petrum ibidem mori: utique ad praefatum finem. Unde (ut referunt *Ambrosius, Gregorius, Innocentius III. c. Per Venerabilem, Qui filii sint legitimi*) Petro Romam fugienti occurrens dixit: *Venio Romam iterum crucifigi.*

^{53.} Congruentia.

Conguebat praeterea, ut sicut est unus certus Pontifex, sic & certa & immobilis ejus Sedes: cui quidem immobilitati maxime deserviebat iustio Christi, utpote per homines non variabilis. Et sane eventus docet Cathedram seu Sedem Romanam hactenus non fuisse umquam à Pontificibus desertam, aliamve ejus loco assumptam non obstantem tot saeculorum gravissimam contra Romanos Pontifices Imperatorum gentilium persecutione, & subsequenter vexationibus, quas Roma à Gothis & Longobardis passa est, ipsa denique Populi Romani adversus Pontifices gravissimam diurnaque inimicitia. Neque etiam dum Avinione in Galliis per annos septuaginta resedit Papa cum Curia, fuit Cathedra Romana à Pontificibus derelicta aut à Papatu separata. Quod planè divinam quamdam Ordinationem indicat circa hanc rem.

^{54.} Iudicium Auctoris.

Quamvis ex praemissis aut nullis aliis allegari solitis hactenus mihi non constet, hic subesse propriè dictum praecipuum potestatum Christi. Potuisset enim Christi intentio Petro revelata fuisse absque stricto praecipuo, seu absque eo, quod potestas Petri aut Pontificum esset restricta, quin nihilominus possent transferre Sedem. Potuisset etiam praecipuum affecisse personam Petri, non Successorum, quibus utique non est satis clarè intimatum. Auctoritates enim non sunt adeò peremptoriae, ut patet consideranti. Id omnino credibile est, ex speciali providentia Christi, numquam Pontifices relicta Romanam assumpturos aliam Sedem.

QUAESTIO III.

De Electione, Renuntiatione ac Depositione Romani Pontificis.

^{54.} **M**odus electionis à Christo non praescriptus, in Ecclesia non semper idem servatus fuit. Et primò quidem Cleri popularique suffragiis eligebatur, ut omnes tradunt; nec non ab Episcopis, quos adesse contingeret, ut colligit *Pamelius in Notis ad Epist. 52. Cypriani num. 29.* ex illis Sancti verbis: *Et factus est, Cornelius, Episcopus à pluribus Collegiis nostris*, id est, Episcopis & clericorum (ut ait *Cyprianus*) testimonio & plebis suffragio. Juxta *Azorium p. 2. lib. 4. cap. 2. q. 4.* id ita contingebat, ut populi esset nominatio seu sortitio, Cleri (qui non cogebatur jure admittere postulatam) electio, Episcoporum consecratio. Mos iste plurimis saeculis perduravit, donec ad solos Cardinales jus illud devolutum est (quorum eminentia exinde sensim aueta) & quidem eà lege, subsecuta in Concilio Lateranensi sub *Alexandro III.* (quae refertur c. *Licet, de Elect.*) ut adesse debeat consensus duarum partium, scilicet tertiarum, Cardinalium.

Interim multis saeculis sese immiscuerunt Gothi Italiae Reges, iisque expulsi, Imperatores Orientis, exacta pecuniarum summa confirmantes electionem Cleri, Pontificibus eam dare coactis. Quam iniquitatem deplorat *Gregorius in illud Psal. 5. Peccantem. Totà die exprobrabant mihi inimici mei.* At *Constantinus Pogonatus* primò pecuniarum onus, dein totam electionem liberam remisit citra recursum ad potestatem saecularem. Sed non ita diu post cessit jus per Imperatores malè tributum Italiae Exarchis, ut non nisi eorum requisito consensu Pontifex sederet. Rursus *Adrianus I.* (ut ex *Pamelio supra* refert *Sylvius 1. 4. Controv. q. 1. art. 3.*) convocata Synodo jus electionis dedit *Carolo Magno* ob pullos Italiae Longobardos; & refertur c. *Adrianus 22. d. 66.* Sed esse imposturam *Sigeberti* (ex quo *Gratianus* nimis credulus id suo Decreto totidem verbis inseruit, alique similiter decepti sunt) ostendit *Baronius ad annum 774.* Hoc saltem jus ejus filius *Ludovicus Pius* admittere noluit; admiserunt tamen (teste *Azorio sup. q. 2.*) ejus Successores in Imperio, donec *Adrianus III.* id ipsis ademit. Quod *Othoni I.* restituit Clerus popularique Romanus juxta *Pamelium & Sylvium supra.* Sed illegitimè: factam enim id fuit à *Leone VIII.* Pleudo-Papa in Conciliabulo illegitimo; quòd sine debita annotatione tractat & refert *Gratianus c. In Synodo, d. 63.* De quo *Baronius ad annum 964.* Quod nihilominus à variis successoribus *Othonis* (etiam non

non

non ab Henrico I.) usurpatum Gregorius VII. cassavit.

56. An possit Pontifex sibi deligere successorem.

Varii asserunt.

Plerique negant.

Probat.

Respondetur ad factum Petri designantis Clementem successorem.

57. Quando accipiat Pontifex hanc potestatem.

Respondetur ad factum Petri designantis Clementem successorem.

Circa modum electionis dubium est inter Doctores, an possit Papa sibi designare Successorem? Sic enim Petrus designavit Clementem, ut habet vulgata Historia; quilibet autem Pontifex est potestate Petrus. Deinde id non reperitur jure altiori, supra quod non sit Pontifex, interdictum, Denique cum possit determinare unum vel plures, qui eligant Successorem; cur nequeat ipsemet illum eligere? Ita *Victoria, Martinus Ledesma, Vasquez, Arriaga* disp. 7. scilicet. 7. num. 47.

Plerique tamen contradicunt cum *Azorio sup. c. 5. q. 3. Diana p. 10. Tr. 5. Resol. 4.* Eo quod illa potestas cederet in destructionem, & ex ea innumera sequerentur in Ecclesia mala, hereditaria quoque (ut sic dicam) fieri posset Pontificia dignitas: adeoque censetur Christus in institutione permanentis primatus reliquisse liberam Ecclesie electionem Successoris post mortem. Oppositamque sententiam ut falsam (teste *Andrea Victorello in Addit. ad Cracon. in vita Pii IV.* ut refert *Diana sup.*) rejiciendam censuit Pius IV. qui auditis Cardinalium sententijs declarare intendebat, Pontificem non posse successorem adjectoremve cum futura successione sibi deligere. Immo Bonifacius II. cum tenuisset Vigilium Diaconum ex ejusdem procuratore sibi successorem ordinare, facta iterum Synodo reum idcirco se esse confessus est Majestatis, & Decretum sua subscriptione munitum in presentia Cleri & Senatūs combussit, teste *Baronio ad annum 571.* ubi addit, Bonifacium ad aliorum exemplum citat ex hac vita à Deo subtractum. Cujus quoque attentatum reprobat *Jus successor mediatus Agapetus, teste Anastasio* in ejus vita.

Neque ullus alius post S. Petrum sibi successorem delegit: quod signum est, non subesse id faciendi potestatem. Ad ipsius S. Petri factum variè Varii respondent, scilicet de ipso facto non satis constare, cum revera (quidquid Nonnulli se esse sentierint) Petro non successerit de facto Clementem, sed Lino & Cleto: vel Petrum id egisse ex divina inspiratione, seu speciali Dei impulsu: vel certe ex quadam excellentia potestatis: vel denique non propriè elegisse, sed nominasse seu designasse, accedente consensu Cleri & populi sequentis desiderium S. Petri.

Potes, quando, & à quo Pontifex electus accipiat potestatem? Respon. ipsum accipere totam suam potestatem jurisdictionis à tempore facte electionis, etiam ante consecrationem, immo ante omnem ordinationem, uti certissimum est. Si tamen non sit adhuc sacerdos aut Episcopus, constat, ei ante ordinationem susceptam non

Herincx Sum. Theol. Pars III.

competere actus Ordinis correspondentes per ipsum exercendi. Potestatem autem accipit immediatè ab ipso Christo juxta unanimum Doctorum sententiam; sic ut electores designent solum personam, quam primum autem electum est, Pontifex, supremam à Deo potestatem sine medio consequatur; ut inquit *Pius II. in Bulla Retrallat.* Potestas ista porro continetur in verbis Christi etiam ad Successores Petri directis: *Tibi dabo claves &c. Pasce oves meas.* Deinde Vicarius accipit suam vicariam potestatem immediatè ab habente potestatem absolutam, cujus est vicarius. Præterea non potest illam accipere ab Ecclesia; ut pote quæ in ipsa originaliter non residet, seu quæ non habet potestatem capituli, nisi in ipso suo capite. Confirmatur: quia omnis potestas datur, vel à superiore, qui in presenti est solus Christus; vel à multitudine, quæ jus & auctoritatem habeat in isto genere se regendi, prout in presenti non habet populus. Nec mirum, quod potestas in presenti non conferatur per electores: quia etiam multi habent jus nominandi, presentandi, aut eligendi aliquam personam v.g. ad decanatum, Episcopatum &c. qui tamen nullam ei conferunt potestatem spiritualem.

Quod attinet renuntiationem, Pontificem posse suam voluntate abdicare à se dignitatem Papalem, satis constat post factum S. Cælestini V. renuntiantis Pontificati dudum obtento, prævia declaratione, quod hoc ipsum Papa possit, et testatur Bonifacius VIII. c. 1. de Renuntiat. in 6. volens hoc ipsum tamquam jus haberi ac servari.

Unde non obstat, quod Cælestino III. infirmo, dum renuntiare vellet Papatus, cupiens eligi Joannem de S. Paulo, dixerint Cardinales, inauditum esse in Ecclesia, ut Pontifex se ipsum deponat: hoc enim cessat per postrius exemplum & declarationem.

Non obstat etiam, quod renuntiatio fit facienda in manibus Superioris c. *Admonet, de Renuntiat.* Nam id intelligendum est de iis, qui superiorem habent.

Non obstat denique, quod Pontificia dignitas tribuatur à Deo. Nam tribuitur dependenter à personæ electæ consensu; adeoque contrariâ voluntate potest dissolvi seu tolli. Sicut gratia à Deo infusa tollitur voluntate humanâ.

Quoad depositionem, receptum est communi consensu Doctorum, non posse indubitatum Pontificem contra suam voluntatem deponi, quantumvis pessimus foret, extra casum scilicet hæresis aut perpetuæ amentie. Est autem contra *Glossam* in c. *Si Papa, d. 40. Verb. A fide devius.* Quæ equidem (quod miror) relicta fuit in decreto jussu Gregorii XIII. edito; atque olim

Et à quo.

58. Pontifex sibi potest abdicare Papatum.

Occurritur objectionibus.

59. Deponi in vicium nequit, quantumvis pessimus.

olim tempore Eugenii IV. turbavit Ecclesiam, & offendi multorum animos & aures, & causa fuit maximæ alterationis tempore Julii II. Nonnullis eam Canonistis approbantibus, ceteris improbantibus. Probatur: quia ob solam hæresim posse de Papa judicari, tradunt Auctoritates. Sic enim tradit S. Bonifacius Episcopus Moguntinus c. Si Papa d. 40. Adrianus II. in Synodo Romana, cujus acta lecta fuerunt in Synodo VIII. Generali *Art. 7.* Unde est de cetero vox Conciliorum: *Prima Sedes à nemine judicatur.* Et cum Carolus Magnus congregasset Romæ in Ecclesia S. Petri Episcopos Italiae & Franciæ ad examinanda crimina falsò imposita Leoni III. omnes Antifites uno ore protestati sunt (ut refert *Baronius ad annum 800.*) *Se Apostolicam Sedem, quæ est caput omnium Dei Ecclesiarum, judicare non audent: cum ex antiquo more omnes illa judicet, & à nemine judicetur.* Ipse autem Leo postea jurejurando se purgans, protestatus est, se id sponte facere, nullis legibus adstrictum. Accedit, tum quòd criminosa vita nõ obstat superioritati juxta Scripturam 1. Petri 2. & alibi. Tum quia etsi Christus aliter ordinasse potuisset, congruè tamen id non fecit, ad vitandam occasionem frequentium schismatum: incertum enim esset, quæ & qualia crimina sufficerent, varia quoque ab æmulis sæpe tribuerentur &c. Tum quòd depositio Superioris non competat inferiori, nisi clarè ostendatur esse facultas id agendi concessa; quæ in præsentì non ostenditur.

60.
Occurritur
objectionibus.

Nec refert, quòd Pontifex possit per homines fieri: electio enim versatur circa personam, quæ pro tunc nondum Pontifex est, depositio autem respicit & præsupponit in persona deponenda supremam Pontificiam dignitatem. Non refert etiam quòd Ottho I. deposederit Joannem XII. omnium Pontificum fere deterrimum. Nam parcendum zelo Imperatoris rerum Ecclesiasticarum imperiti, qui in hoc erravit; præsertim cum quidam Doctores olim censuerint Pontificem criminolum posse exautorari.

Itaque contra violentias mali Pontificis restaret via defensionis naturalis, uti contra aliquem alium. Ipse interim non posset ratione suæ infallibilitatis è Cathedra docere falsum, aut Ecclesiæ præscribere iniquas leges, præcipiendo aliquid mali.

61.
Dubius
Pontifex
qui possit
deponi.

Dixi *indubitatum Pontificem non posse deponi*: nam si non sit indubitatus, sic ut Ecclesiæ non satis constet de legitimo Pontificatu, constat posse etiam invitum deponi; judicio & exemplo *Concilii Constantiensis*, in quo relictis tribus se pro Pontifice gerentibus, quorum singulis di-

versæ partes Ecclesiæ adhærebant (è quibus Grægorius XII. spontè cessit Papatui; quamvis nihilominus Concilium independentè ab hac cessione progressum fuisset ad depositionem) electus est Martinus V. sicque diuturnum schisma, quod aded Ecclesiam Dei vexaverat, sublatum fuit. Ratio est: quia cum non est certus Pontifex, perinde est in facie Ecclesiæ, ac si nullus esset; utpote cui Ecclesia non tenetur obedire: igitur potest Ecclesia eligere certum, ad quem jus habet, quique humano modo cognoscibilis sit. Deinde quia aliàs Ecclesia contra innumeras calamitates, quibus tali casu subijcitur, fuisset à Christo omni remedio destituta. Eò magis, quòd aliàs fieri posset, ut singulis Pontificibus dubijs aut verosimilibus successivè defunctis, mox succederent totidem novi, eligenti respèctivè per Cardinales in sua factione & opinione persistentes, idque sine termino.

Excipitur etiam casus hæresis ab omnibus Doctores. Qui similiter excipitur in c. Si Papa d. 40. Et ab Adriano II. in Synodo Romana sup. cit. ubi præmissis, quòd inauditum hæcenus sit Romanum Pontificem à ceteris Ecclesijs esse judicatum, sed alias omnes ab illo judicatas esse, subditur: *Nam quamvis Honorius post mortem ab Orientis Episcopis anathemate sit affectus: manifestum tamen est, illum de hæresi fuisse accusatum, quæ sola in causa licet inferioribus de superioribus judicare; Idem docet Innocentius III. Serm. 2. de Consecrat. Pontificis. Solum etiam adferri Clemens I. Episc. 1. quasi ibi testetur S. Petrum docuisse, quòd Papa hæreticus sit deponendus. Verum ibi solum generatim dicit de Episcopis, quòd non sint ab inferioribus arguendi, sed supportandi, nisi in inde erraverint. Accedit, quòd planè miserima esset conditio Ecclesiæ, si lupum manifestè grassantem pro pastore agnoscere cogeretur, nec remedium subesset, quo possit Ecclesiæ in tam gravi periculo subveniri.*

Nonnulli porrò hanc doctrinam intellexerunt locum habere etiam in hæresi merè internâ. Verum cum illa sit planè occulta & effugiens omne judicium humanum, non apparet credibile Papatum per eam amitti; præsertim cum ita non certius nobis esset hunc vel illum esse aut manere verum caput Ecclesiæ, quam certum sit, ipsum nequidem in hæresim internam incidisse. Quod à fortiori urget in opinione, quæ asserit, esse de fide, quòd modernus v. g. Alexander VII. sit verus Pontifex. Idem est de hæresi externa, sed occulta, ob similem rationem. Item de ea, quæ non est sufficienter probata seu probabilis: cum & hæc se habeat instar occultæ.

62.
In casu
Hæresis
potest
exautorari.
viii.

63.
Non sufficit
tamen hæresis
inter-
na.

Aut occultata seu non satis probabili.

At

64. At si sit manifesta & notoria, etiam solum notoritate facti aut ex propria confessione, definit eo ipse ante omnem sententiam esse Papa, juxta *Bellarminum l. 2. de Pontif. cap. 30.* & alios plures: eoque quod talis nullo modo sit membrum Ecclesie; à qua se ipsum hæreticus pertinax segregat, etiam ante omnem sententiam Ecclesie seu excommunicationis, vitandus proinde juxta *apostolum 2. ad Timoth. 3.* At qui vitabimus caput nostrum? qui caput est visibile Ecclesie Christi, qui visibiliter non est Christianus, sed est à Christianorum consortio præcisus? Estque hæc sententia indubie valde probabilis.

65. Alii tamen passim censent etiam tunc requiri sententiam declaratoriam Ecclesie, quæ non tam deponat auctoritate suâ (ut Quidam loquuntur) quam authenticè declaret, Papam esse ætinnacem hæreticum, adeoque indignum Papatu: à quo consequente eo ipso excidat auctoritate Christi, sic ut deinceps puniri possit tamquam inferior, non solum ob hæresim, sed etiam ob alia crimina. Ratio sumi potest ex eo, quod id videatur congruere ordinato regimini & xitadis inconvenientijs: quodque hæresis præcisè non sit destructiva eo ipso Papatu, etiam externa, ut ex jam dictis patet: non constat autem satis de manifesta, quod talem pœnam annexam habeat, independentè à judicio Ecclesie; immo hoc judicium potius supponere videantur Auctoritates. Ante quod proinde emendatus si sit, Pontifex maneret. Qui aliàs per emendationem non videretur restitui Pontificatui semel ablato, si ipso facto per hæresim ipsam excideret. Unde tantisper præcisus à corpore Ecclesie poterit manere caput; uti manet occultus hæreticus, qui juxta plures non manet membrum Ecclesie.

66. Sententiam porro hanc ferendam, esse per Episcopos congregatos in unum, certum apparet. *Roderico de Arriaga d. 7. s. 9. num. 61.* ubi addit esse communem sententiam. Alii tamen, putant spectare ad Electores, seu Cardinales. Et plane non fuit congregatum Concilium generale in causa Liberii Papæ & substitutione Felicis II. quem tamen Ecclesia habet pro vero Pontifice: multi præterea anni sæpe laborerent, dum de Generalis Concilii convocatione tractaretur. Si sit emendatus, non potest juxta Doctores deponi, utpote amplius nõ hæreticus. Si hæresis sit merè externa, facile illam Papa retractabit, dum res ad judicium veniret. Alioquin valida erit depositio, seu sententia Ecclesie (quæ de internis aut occultis non judicat) contra ipsum. Unde Clerus Romanus ita processit in depositione Liberii & subrogatione Felicis II. cum alioquin credibilissimum sit Liberium non fuisse formaliter & in corde hæreticum.

Henricæ Sum. Theol. Pars III.

In Auctoritatibus porro præallegatis satis apertè supponitur non repugnare, quod Papa tamquam privata persona fiat hæreticus; contra quem proinde casu veluti possibili, decernunt, quid agi possit. Ad quod etiam facit, quod non constet Pontificem, qui aliàs est defectibilis; & non confirmatus in gratia, eo ipso quod Pontifex fit, esse confirmatum in fide. Quod enim *Lucæ 22.* Christus dixit Petro: *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua;* id duo continet. Primum, ut ipse in sua particulari persona numquam deficeret à vera fide, quantumvis Christum esset negaturus. Estque id personale Petri privilegium. Secundum (quod transit ad successores) ut tamquam Pastor numquam posset docere aliquid fidei repugnans. Itaque Pontificem, ut personam privatam, posse fieri hæreticum docent aut supponunt Doctores communiter contra Nonnullos.

Varii nihilominus piè conantur ostendere hæcenus ex suavi Dei providentia (cujus continuatio in futurum speranda) nullum extitisse Pontificem apertè hæreticum. Cujus oppositum tamen passim alii docent; & plenis buccis crepant Sectarii, quorum sanè causa desperata inde nil penitus juvaretur. Id quidem constat, plerisque ab his allegari solitos omni hæresis apparentiã caruisse. Illi etiam de quibus apparentia esse posset, satis solidè ab interna & formali hæresi vendicantur.

De Honorio I. est magna difficultas: eoque quod ipsi, etiam post mortem, in Synodo VI. *Act. 13.* dicatur anathema, uti hæretico. Verum *Baronius ad annum 633.* fusè ostendit, Honorium nil docuisse aut tradidisse, quod ab hæresi Monothelitarum non sit plane liberum. Proinde Synodus VI. supposità veritate præfatæ damnationis, erravit in questione facti particularis. Reverè tamen (ut ostendit *Baronius ad annum 681.*) corrupta quæ ad hoc fuisse videtur ab æmulis Ecclesie Romanæ. Et verosimiliter ab ipso Theodoro Constantinopolitano Episcopo, per Concilium damnato, & post annum suæ sedis restituito, qui nomine suo eraso substituerit nomèn Episcopi Romani Honorii, priusquam acta Synodi Romanæ missa erant. Prout constat Græcos fuisse etiam aliàs Synodorum adulteratores. De quo vide *Bellarminum l. 4. de Pontifice c. 11.* Et *Notas Binii, & Francisci Longi ad dictam Synodum.*

Quare Synodus VI. *Act. ult.* repetens damnationem Honorii, prout eam in actis Synodi VI. legerat, ex eadem decepta est, quæ quidem per errorem processerat, aut certè corrupta erat. *Adrianus II.* cum Synodo Romana (cujus acta lecta & probata fuerunt in Synodo VII. *act. 7.*) refert quidè Honorio ab Orientalibus dictu anathema; sed similiter deceptus fuit ex actis Synodi VI. Quod si integra sint, sciebat Adrianus

67. An Pontifex, possit fieri hæreticus.

68. An aliquis hæcenus fuerit hæreticus.

69. Expenditur difficultas de Honorio I.

nus id factum cum consensu Legatorum Agathonis, nec aliis aulos fuisse dicere sententiam in Honorem; quod ipse ibidem patenter expressit.

70.
De Liberio.

De Liberio similiter est magna difficultas. Quæ breviter sic enucleatur. Is ante exilium factus defensor fidei, in exilio tandem fractus metu & minis, subscripsit damnationi Athanasii, & cum Arianis communicavit, & fidei formulam, in qua omisum erat, fraude Arianorum fidem Nicænam suppressere satagentium, consubstantialitatis vocabulum, sive scribendo sive subscribendo probavit. Unde Hieronymus perlato ad eum rumore de subscriptione hæreseos facta à Liberio meminit ejusdem l. de Scrip-
toribus Ecclesiasticis in Fortunatiano. Alioquin ipsum revera hæreticum non fuisse, etsi exterius contra fidei confessionem metu & minis adactus graviter deliquerit, conatur ostendere Bellarminus l. 4. de Pontif. c. 9. & Baronius ad annum 357.

71.
Ei subrogatus Felix 11.

Opponitur autem quod Liberius titulo hæresis fuerit excommunicatus, & in ejus locum Felix II. successit. Qui etsi in Catalogo Pontificum non numeretur ab Augustino Epist. 165. Optato lib. 2. contra Parmenianum, eo quod totum tempus Pontificatus ejus sit inclusum Pontificatu Liberii, qui ante & post Felicem sedit: tamen plura sunt, quæ probent eum verè Pontificem fuisse; ut videre est apud Bellarminum sup. Notabile est, quod in Martyrologio Romano, & reliquis etiam Manucriptis 4. Cal. Augusti referatur tamquam Papa, & Martyr. Cum autem tempore Gregorii XIII. anno 1582. in recognoscendo Martyrologio controversia de eo in novo Martyrologio collocando incidisset, divinâ providentiâ in suffusione, facta causâ invenienti thesauri, reperta est pridie diei festi ipsius in Basilica SS. Cosmæ & Damiani arca marmorea, unâ cum lapideo laterculo ibidem intus posito, & hæc ei incisâ inscriptione antiquis characteribus: Corpus S. Felicis Papa & Martyris, qui damnatus Constantium. Vide Baronium ad annum 357.

72.
Quâ ratione factum.

Respondetur itaque quod Felix pulso in exilium Liberio Pontificatum in principio illegitimè obtinuerit, ac Schismaticus fuerit, eoque tempore etiam Arianis communicaverit. Eum tamen postea divinitus immutatum, Arianosque abhorrentem, & fidei præconem Clerus Romanus pro vero Pontifice recepit, cum jam constitisset de Liberii lapsu & communicatione cum hæreticis, qui soli vicissim cum illo communicabant; adeoque jam exclusus esset Liberius à communione Catholica, ac ob hoc alienus à Pontificatu, Ecclesiâ judicante de exterioribus, quamvis ipse revera hæreticus non esset. Et hæc ratione sedit Felix annuum unum, menses tres & dies tres, donec Martyr occubuit. Postea

rursus Liberius abruptâ cõmuniõne cum Arianis Clerum Romanum sibi conciliavit, omniumque consensu legitimus Pontifex, ut antea erat, cognitus & acceptus est, ut latè dedit Baronius sup. De ceteris Pontificibus minor est difficultas. Videri interim potest de singulis Bellarminus l. 4. de Pontif. à c. 8.

QUESTIO IV.

De Infallibilitate Pontificis in definiendo.

73.
Pontifex sine Concilio generali in definitionibus controversaturum fidei est infallibilis.

Græson, Almainus, Adrianus, & Castro referuntur docuisse, Pontificem sine Concilio generali deficientem posse errare etiam in materia fidei.

Hæc tamen Doctrina repugnat D. Thoma. & reliquis omnibus Theologis, quorum aliqui oppositum vocant ad minus improbabile, alii temerarium, alii erroneum aut hæresi proximum; alii denique (ut Suarez, Diana & plures Recentiores, quibus assentior) hæreticum.

Probat I. ex Math. 16. ubi Ecclesia dicitur ædificanda super Petrum, qui ad eum suis Successoribus statuitur Petra immobilis & fundamentum immobile Ecclesiæ, cui soliditas Ecclesiæ tempore hujus sæculi jugiter ædificandæ inniti deberet; igitur Successores Petri ex Cathedra docentes universam Ecclesiam deficere non possunt in veritate doctrinæ: cum fundamentum ad minus parum cum ipso ædificio (quod ipsum sustentat) soliditatis esse debeat; ipsum autem Ecclesiæ ædificium tantâ sit soliditate fundatum, ut portæ inferi adversus eam non valeant unquam prævalere. Quod ipsum quoque de Petri Cathedra in successoribus verificari debet; ut proinde severanter de ea dixerit Augustinus in Psalmo contra Partem Donati: Ipsa est Petra, quam non vincunt superba inferorum porta. Vincerent autem illam Petram, si doctrina, quæ credendam proponit, diabolico erroris afflatu esset inquinata. Immo consequenter adversus ipsam Ecclesiam (quæ utique Pastori universali doctrinam tamquam necessariò credendam proponenti fidem adhibere obligatur) portæ inferi essent prævaliturae.

Similiter Ecclesia contra Apostolum non esset columna veritatis: prævaleret enim in ea necessariò falsitas, si Pastor, quem omnes oves audire debent, tamquam Pastor ovibus universis falsam doctrinam in materia fidei ingerere posset. Quocirca hæc infallibilitas Pontificis etiam continetur in officio Pastoris universalis concessio Joan. 21. Pascite oves meas: & in ipsa promissione facta Ecclesiæ de perpetua assistentia Spiritus sancti.

Probat